

Saara Laamanen, kevät 2018

University of Rijeka, Kroatia

Department of Biotechnology

Vaihtokohteen valinta

Päätin valita Kroatian vaihtokohteekseni, koska en ollut aikaisemmin käynyt siellä, ajattelin siellä olevan miellyttävä ilmasto ja hyvät matkustusmahdollisuudet. En valinnut tekniikan laitosta, koska kurssitarjonnassa oli enimmäkseen kone-, rakennus- ja laivatekniikkaan liittyviä kursseja ja bioteknologian laitoksen tarjoamat kurssit vaikuttivat kiinnostavimmilta. Kurssivalintojen päivittyessä haun aikana huomasin kurssien olevan aika syvällä bioteknologiassa, mutta päätin kuitenkin pitäytyä koulutusohjelman valinnassani.

Lähtövalmistelut

Rijekan yliopistosta, bioteknologian laitoksesta ja opiskelijaelämästä Kroatiassa löytyi melko hyvin tietoa LUT:n kv-haun aikana yliopiston nettisivujen kautta. Rijekan yliopistolla on LUT:n haun jälkeen oma muodollinen haku sähköisesti, jonka kautta ilmoitetaan omat henkilötiedot, opintosuunnitelma, lähetetään passikuvat yms. Tällöin sai myös yksityiskohtaisempaa tietoa lähtövalmisteluita varten. LUT:n haun aikana Learning Agreementiin Mobility onlineen tuli ilmoitettua kurssit, mistä löytyi tietoa ja kiinnostivat eniten. LUT:n hyväksymisen jälkeen bioteknologian laitoksen Erasmus-koordinaattori lähetti saapuville Erasmus-opiskelijoille listan englanniksi luennoitavista kursseista, joista muodostettiin oma lopullinen Learning Agreement. Tämä LA lähetettiin Rijekan yliopiston haun aikana eteenpäin ja se piti paikkansa vaihdon loppuun saakka. Muut yliopistojen vaatimat dokumentit tulivat hyvin esille Mobility online etusivulla.

Ennen lähtöä tuli hoitaa pakollisia asioita: matkavakuutukseen jatkoajan ostaminen, kelasta opintotuen hakeminen ja eurooppalaisen sairaanhoitokortin tilaaminen, tilapäisen muuttoilmoituksen tekeminen maistraattiin, matkustusilmoituksen tekeminen, postin siirto, tärkeiden dokumenttien tulostaminen mukaan ja skannaus talteen. Puhelinliittymää ei tarvinnut ostaa EU-maahan muuttaessa halventuneiden ulkomaan datamaksujen myötä, mutta kannattaa tarkistaa, että oma suomalainen liittymä sisältää EU-dataa. Luottokorttia ei välttämättä tarvitse, mutta sellainen vaaditaan usein esim. autoa vuokratessa. Jos siis haluaa lähteä ajamaan kohdemaassa ja haluaa muutenkin mielenrauhaa mahdollisen yllättävän isomman rahasumman maksamista varten, niin suosittelisin sen hakemista ennen vaihtoa. Kannattaa myös varmistaa, että esim. piilolinssit ja omia lääkkeitä on mukana koko vaihdon ajaksi.

Asuminen

Rijekan yliopistolla on kampusalueella kaksi opiskelija-asuntolaa, joissa yksiöitä on varattu nimenomaan Erasmus-opiskelijoille. Asuntolat ovat uusia ja siistejä ja vuokrat ovat halpoja. Keittiö ei ole kovin kummoinen, mutta asuntolan vieressä on opiskelijaravintola, jossa saa periaatteessa kolme ateriaa päivässä (käytännössä niin paljon kuin haluaa). Erasmus-opiskelijoita hakee koko ajan enemmän ja enemmän Rijekaan, joten asuntolan varaamisessa kannattaa olla hyvissä ajoin liikkeessä. Asuntoloiden ainoa haittapuoli liittyy niiden sijaintiin; toisaalta on helppoa asua yliopiston päärakennusten vieressä, mutta toisaalta keskustaan ja palveluiden ääreen on parin kilometrin matka.

Mikäli asuntolasta ei riitä huoneita tai haluaa sijoittua mieluummin kaupungin keskustaan, ESN Rijekan järjestämät buddyt eli tutorit auttavat löytämään yksityisiltä vuokramarkkinoilta (pääasiassa) kimppekämppejä. Yksityisillä markkinoilla kannattaa huomioida, että vuokra saatetaan maksaa käteisellä ja sähkölaskut tulevat usein vuokran päälle. Hintataso asunnoissa on Suomea halvempi, huoneet ovat ihastuttavan korkeita ja pääasiassa asunnot ovat ihan hyvässä kunnossa. Nyrkkisääntönä toki pidettiin, että asunto ensimmäisestä kerroksesta ei välttämättä ole homeen takia paras mahdollinen valinta.

Itse majoituin yksin Airbnb:n kautta hankitussa asunnossa, sillä asuin Rijekassa muista vaihto-opiskelijoista poikkeavan ajanjakson. Neuvottelin asunnontarjoajan kanssa 4 kk pitkälle oleskelulle hyvän alennuksen, mutta yleiseen hintatasoon nähden asunto oli kuitenkin keskivertoa kalliimpi, mutta ei kuitenkaan Suomen hintatasoon nähden korkeampi.

Maahantulomuodollisuudet

Kroatia on EU-valtio, mutta byrokratia on vielä hieman kankeaa ja paperisia versioita kaikesta tärkeästä suositaan. Kroatiaan pidemmäksi aikaa (yli 3 kk) muuttavat hankkivat ensin OIB-numeron, eli kroatialaisen henkilötunnuksen. OIB-numero tarvitaan yliopiston opiskelijakorttiin (X-card), jota tarvitaan erityisesti opiskelijaravintoloissa (opiskelijakortilla on ns. ladattuna yliopiston rahaa kuukausittaisia aterioita varten, joten kansainvälinen opiskelijakortti ei toimi siellä alennuskorttina). OIB-numero ja pino muita papereita, kopioita ja todistuksia tarvittiin myös väliaikaista oleskelulupaa varten, joka anotaan poliisilta. Erityisesti tässä prosessissa buddyt auttavat huomattavasti; he ylläpitävät vaadittavien dokumenttien listaa ja he toimivat tarvittaessa tulkkeina asiointititiskillä. Oleskeluluvan saamisessa kestää muutama viikko, jonka jälkeen lupa käytiin hakemassa uudestaan poliisiasemalta. Myöhemmin käytiin vielä yhdessä lyhyessä haastattelussa eri poliisin kanssa (jostain tuntemattomasta syystä) liittyen asiaan. Kun oleskelulupa ja opiskelijatodistus yliopistolta ovat hallussa, saa vielä hankittua Rijekan kaupungin bussikortin. Bussikortti on hyvin halpa, kun se sisältää kaupunkilais- ja opiskelija-alennuksen, ja se ostetaan aina kalenterikuukaudelle.

Yliopiston aikataulut

Normaalisti kesälukukausi Rijekan yliopistossa on maaliskuun alusta kesäkuun loppuun. Bioteknologian laitoksella kurssit järjestettiin yksi kerrallaan, mikä poikkesi muista koulutusohjelmista. Näin ollen lähdinkin Rijekaan jo tammikuussa, jolloin ensimmäinen joululoman jälkeinen kurssi oli alkamassa (22.1.). Jokainen kurssi kesti 2-4 viikkoa, ja seuraava alkoi aina edellisen loputtua. Viimeinen kurssi minulta loppui toukokuussa (11.5.). Noin 4 kk opiskeluaanjaksoon mahtui kuitenkin 1,5 viikon loma sekä pääsiäisen ja vapun aikaan pari vapaapäivää.

Orientaatiopäivä

ESN Rijeka järjestää jokaiselle Erasmus-opiskelijalle paikallisen buddyn. Buddy-järjestelmään pääsi halutessaan ilmoittautumaan joulukuussa (kesälukukautta varten), ja pääsit oman buddysi kanssa yhteyksiin hyvissä ajoin ennen vaihtoon lähtöä. Buddyt auttavat käytännön asioissa ja usein tulevat esimerkiksi vastaan bussiasemalle saapuessasi Rijekaan. Rijekaan ja opiskeluun orientoituminen oli pääasiassa lähtöisin nimenomaan ESN Rijekasta. Saapuessani Rijekaan tapasin yliopiston ja oman laitokseni Erasmus-koordinaattorit, joilta sain opiskelijatodistuksen, ensimmäisten kurssien aikataulut sekä lyhyen kierroksen laitoksella. Maaliskuun alussa, kun normaali lukukausi oli alkamassa, ESN järjesti Welcome weekin jokaiselle päivälle jotain ohjelmaa. Yliopiston osuus Welcome weekilla oli alle tunnin mittainen

kokoontuminen auditorioon ja aamupalalle. Olisin toivoinut yliopistolta parempaa otetta orientoitumiseen, varsinkin kun omalla laitoksellani ei Erasmus-opiskelijoita ole ollut montaa, eikä täten laitoksenkaan kautta yliopistosta saanut paljoa infoa.

Kuvaus kursseista

Bioteknologian laitoksella suorittamani kurssit olivat:

- Omics methods in biotechnology (proteomics, genomics, foodomics jne. bioteknologiassa), 3 op
- Green chemistry (vihreä orgaaninen kemia), 3 op
- Protein research methods (proteiinien tunnistaminen, erottaminen ja käyttö), 5 op
- Cell therapy (kantasolujen tutkiminen ja käyttö lääketieteessä), 5 op
- Nanomedicine (nanolääketiede), 5 op

Kahden ensimmäisen kurssin aikana olin ainoa Erasmus-opiskelija kursseilla, ja luennot tapahtui englannin ja kroatian sekoituksella. Ensimmäisen kurssin arviointiin kuului ryhmätyö ja yksi labrapäivä, joten kurssin sai kuitenkin helposti suoritettua satunnaisista kieliongelmistä huolimatta. Toiseen kurssiin kuului suullinen esitelmä ja kirjallinen tentti, jonka kaikki materiaali oli kroatiaksi, sekä myöhemmin ilmoitettu suullinen koe. Luennot olivat kuitenkin olleet englanniksi, joten tiesin mistä on kyse ja aihe oli minulle tuttu, joten tämänkin kurssin suoritus onnistui suhteellisen hyvin. Kolmanteen kurssiin kuului huomattavasti enemmän tekemistä ja aihe oli haastava. Kurssiin kuului luennot, kolme labratyötä, suullinen esitelmä, kolme välikoetta ja lopputentti. Neljännen kurssin aihe oli minulle mielenkiintoisin, ja kurssi oli mielestäni parhaiten järjestetty. Kurssiin kuului luentoja ja jokaista luentoa seurasi seminaari, jossa keskusteltiin edellisen luennon aiheista sekä muutamasta lisäartikkelista. Tämän lisäksi oli 3 labrapäivää, 2 välikoetta ja lopputentti. Viimeisen kurssin osalta ilmeisesti kurssimateriaalia ei oltu/edes aiottu päivittää englanniksi, joten kurssin suorittamiseen kuului muiden opiskelijoiden suullisten esitelmien kuuntelu ja oman esitelmän pitäminen, kirjallisen ja suullisen esitelmän pitäminen toisesta aiheesta sekä suullinen koe.

Koska kurseja oli vain yksi kerrallaan, aiheeseen pystyi keskittymään hyvin eikä huomiota tarvinnut jakaa moneen kurssityöhön samanaikaisesti. Koulupäivät olivat usein myös melko lyhyitä, jolloin päivästä jäi hyvin aikaa itsenäiseen opiskeluun sekä vapaa-ajan viettoon.

Jossain määrin ongelmia tuotti seikka, että kurssien sisältöjen tarkat kuvaukset ja aikataulut olivat saatavilla vain kroatiaksi. Laitoksen nettisivut olivat toki englanniksi ja kroatiaksi, mutta vain kroatian kielisiltä sivuilta pystyi lataamaan päivitetyn tiedoston kurssikuvauksista. Toisin sanoen kursseista ei oikein osannut odottaa mitään ennen kurssin alkua ja ymmärrystä siitä, mitä aiheita kurssilla käsitellään ja mitä kurssin suorittamiseen kuului.

Kursseilla ei myöskään käytetty mitään sähköisiä opetusjärjestelmiä. Vuosikurssin opiskelijoilla oli heidän itse luomansa sähköpostilista ja Facebook-ryhmä, jonka kautta jonkun opiskelijan saama tieto kurssin ilmoituksista/muutoksista ja kurssimateriaali jaettiin kaikille. Moodlen tyyppinen alusta on mielestäni hyvin toimiva ratkaisu yliopistomaailmaan ja muilla koulutusohjelmilla Rijekassa tällainen olikin käytössä.

Tentit

Rijekan yliopistossa on muillakin koulutusohjelmilla tapana pitää välikokeita, joista pitää saada tietty määrä pisteitä, jotta lopputenttiin on edes mahdollisuus osallistua. Ymmärrän tämän toisilla koulutusohjelmilla, joissa kurssit järjestetään normaaliin tapaan yhtäaikaaisesti ja kestävät koko lukukauden ajan. 3-4 viikon lyhyellä jaksolla en kuitenkaan nähnyt tässä kovin suurta hyötyä, varsinkin kun välikokeiden materiaali oli

täsmälleen sama kuin loppuentinkin materiaali. Välikokeissa ja tenteissä oli normaalia kysyä hyvin yksityiskohtaisia kysymyksiä ja myös monivalintakokeet olivat yleisiä. Näin tentit ovat toki helppo ja nopea pisteyttää, ja tulokset tenteistä tulivat usein parissa päivässä. Muut kurssin arvosanaan liittyvät suoritukset arvioitiin myös (labroihin osallistuminen, suulliset esitelmät ja seminaarit), mutta mielestäni melko kevein perustein.

Kielikurssi

Yliopisto toimi yhteistyössä Rijeka Croatist Schoolin kanssa, ja järjestää kielikurssin aloittelijoille normaalin lukukauden aikana. Kielikurssin aikataulut menivät kuitenkin pahasti ristiin laitokseni kurssien kanssa ja kielikurssi olisi jatkunut kesäkuulle saakka, joten en päässyt osallistumaan kurssille.

Hyödyllisiä vinkkejä

Rijeka kaupunkina on mielestäni sopivan kokoinen, arkipäiväinen kroatialainen kaupunki, hyvällä sijainnilla meren rannalla ja hyvien matkustusyhteyksien päässä. Kaupungin ydin keskusta ei ole suuri, mutta sieltä löytyy kaikki tarvittavat palvelut vaate- ja tavara-kaupoista elokuvateatteriin, ravintoloihin ja kahviloihin sekä pelipaikkoihin. Rijekan päänähtävyydet saa hyvin kierrettyä parissa päivässä vieraiden kanssa, sieltä löytyy paljon harrastusmahdollisuuksia, vapaa-ajan tekemistä ja nähtävää myös lähiseudulla. Harrastusmahdollisuuksista saa hyvin tietoa ESN Rijekan kautta, ja esimerkiksi joogaa, tanssia ja uimista meressä tuli harrastettua oman vaihdon aikana. Rijekan kaupunki järjestää tammikuun lopulla museoiden yön, helmikuussa karnevaalit, markkinoita kävelykadulla, toukokuussa opiskelijafestarit yms. Myös ESN Rijeka järjestää aktiivisesti tapahtumia laidasta laitaan Erasmus-opiskelijoille.

Valuuttana Kroatiassa käytetään kunia ja lipoja, ja ”halvinta” rahan käyttöä olisi ollut eurojen vaihtaminen kuniksi paikan päällä. Hintataso asumisessa, liikkumisessa, ravintoloissa ja kahviloissa on alhainen verrattuna Suomen hintatasoon. Ruokakaupoissa riippuen tuotteista.

Kroatia ylipäättänsä on turvallinen ja kaunis maa. Joissakin asioissa pidemmän oleskelun jälkeen turhautuu ”vanhanaikaisuuteen” kuten digitalisaation hyödyntämättömyyteen ja käteisen suosimiseen, elämäntaso ei ole yhtä laadukas kuin Suomessa ja valtio on poliittisesti myös hieman jäljessä. Kroatiassa ja Rijekassa oli kuitenkin mukava asua, matkustella ja oppia itsestään. Kroatian vuoret, rannat, kansallispuistot, vanhat kaupungit, arkkitehtuuri ja ravintolat olivat uskomattomia ja kroatialaiset nuoret mukavaa, ystävällistä ja avointa seuraa. Kroatian kieli on vaikeaa, mutta tavallisimmat ilmaisut ja sanat oppi nopeasti. Keski-ikäiset ja sitä vanhemmat eivät mielellään puhu englantia, mutta ymmärtävät paremmin kuin haluavat myöntää. Kroatialaiset ovat spontaaneja, rentoja ja ihmisläheisiä.

Mielestäni täydellinen matkareitti Kroatian kaupungeissa alkaisi Zagrebista ja etenisi Rijekaan ja viereiseen turistikaupunkiin Opatijaan. Tästä itään Istrian alueelle ainakin Pulaan ja Rovinjiin ja sitten etelään Dalmatian alueelle Zadariin, Krkan kansallispuistoon, Splitiin ja Dubrovnikiin. Rijekasta pääsee helposti myös Triesteen Italian puolelle, Ljubljanaan Slovenian puolelle ja Sarajevoon Serbian puolelle. Matkustaminen bussilla tai vuokra-autolla on yleisintä ja nopeinta. Kroatiassa bensakin oli hieman halvempaa kuin Suomessa, mutta vuokra-auton kustannuksiin on huomioitava tiemaksut moottoriteillä.

Rijekassa ei satanut niin paljon kuin varoiteltiin; tammi-maaliskuun yleisimmät lämpötilat olivat +8-13 asteen tienoilla yhden viikon pakkasajanjaksoa lukuun ottamatta, ja sää oli usein puolipilvinen. Huhti-toukokuussa lämpötilat olivat jo yli +20 asteen ja aurinko paistoi lähes päivittäin kirkkaalta taivaalta. Rijekassa tulee välillä vuorilta Bura-tuulta, jolloin tuulen voimakkuus voi olla jopa 80 m/s.